

MARRIAGE IN MOLEPO'S TRIBE.

1

1b

Peêlêtsô Lenyalô

Motho a ka šexela moxatšá raaxwê mmameaxê e seng mma moxolwaxê. Moxatšá malomeaxê ke mmaxe xa a na tokêlô ya xo mo tšea. Bakeng sa botala motho a ka no tšea yo ba lekanang ka mengwaxa kapa ya mo fetšang, le xe e ka ba moxwera wa ngwana wa monna ya mo tšea xa xo mokxao. Baphalabarwa le malepa le mathšakane a be a sa tšewe mono boxolo-xolo. E be e le batho ba ilwang ba nyatšexaxo ka baka le mekxwa le polêlô tšá bôna, xaxolo ditšwarong tšá bôna. Mathšakane le byalê a sa ilwa.

Sethšabeng monna a ka nyala mang kapa kapa mang xax xe xo nee kwanô, eupya eo xo tsibyang xoba ke moloi o be a tšêlwa bothateng. Ke ngwana wa pele ka lwapeng ya tšea xa malomeaxê, ke molaô wa sexaxešo, le xe e ba xa xo na mošimane, ngwanenyana o swanetše xo tla xo rakxadiaxê ešita le xe xo se na ngwana o tla lwapeng. Le xe e ba ngwana wa rakxadiaxê xa a mo rate wa nywalwa a tla lwapeng. Le xe e ba ngwana wa rakxadiaxê xa a mo rate wa nywalwa a tla lwapeng. Banna ba xabô ba tla mmona. Mosadi o nywala mosadi, ke xore kxomo tšea nywetšeng A di ya xo nywala B, a tla xa bo A, a bopa lwapa, a mo diiša bana ka bana ba lwapa la bo A le tsoxile o tla ba le ka xabô. E tšeanô le leloko le itseng ya ratêxa. Leloko le sa ratexeng ke xe e le la bafô kapa e le baloi, le motho ya nang le malwetši a sa foleng a byale ke sthophing le dirata, kapa a na le mathswarô a mabe. Motho o tsewa ka baka la xo tsebaxala xa leloko kapa batswadi ba xaxe, wa kwa ba re ba xa mokêtê ke batho kapa ngwana mokêtê ke motho wa makxonthe.

Xo laola tatexo ngwana tabeng tšá tšeanô, o swanetše xo fiwa matla ke bo kxaetsidiaxê, le tsa moradi ba re "Ngwana o tswalwa xa makxolwaxê." Ke motho a ratane le motho o kxôna xo beêletšá ngwana a se se a bêlêxwa, ešita le xe B a se na mosadi o mo fa dikxomo a nywala mosadi a tlê a mo tswallê mosadi. Motho o re xo nywalwa a tloxe a kxopelwe xe a tla bekwa. Xa xo motho ya ka ikxêthêlang, ditaba di phethwa ke batswadi.

Peêlêtsô. Mahlatse o nthša dikxomo o nywala Lešexo.

Kxaetsedi ya Lešexo e tsx tšea kxomo tšeo 'mapexa' a Lešexo o

nywala ka ôna mosadi. Ngwana wa pele wa mosetsana o ya ka rakxadiaxe 'Lešexo'. Xe ekaba ngwana wa Lešexo a ka xola xo se xwa hlwa xo eba le mothepana xa malomeaxê, ba tla iša pooana xe a tšea mo xongwê, e le xore wa xa malomeaxê ke

3 yêna mosadi e moxolo. Xe e le mo xo kwanang batho e seng motswalô, batswadi ba kwana pele ba tse ba tsibiša meloko ke xôna ba tlang xo nthša pholwana, ba re ke xo axêlela mothšidi. Xo tloxa moo ba keng sa tlala diaparô ntho efe le efe eo ba e hlokang ba bo mosetsana ba ya xabo lesoxana ba re mosadi wa lena o bolaya ke tlala kapa o bolaya ke phefô b alo-byalo. Mohla a ya xo wêla ba a bexa. Mohla a raolang ba re mosadi wa lena o xootše, ke xôna dikxomo tša maxadi di tlang xo tšwa, dilô tše ka moka di ya ka dibaka, sa bo lesoxana le sa bo mothepa, se sa eng ka sebaka xe xo ka ba le hlalano xa se lefiwe.

Ba re xo kwana batswadi e be xôna ba botšang bana ba bôna. Tša tšeo di phethwa ke batswadi e seng motšši le motšeiwa. Xe xa malomea lesoxana xo sa xola ba roma sebaka xo re motloxolwaxo o xootše, re be re re re ka mo tswalodiša xa mokêtê, batho ba se tlo mo phsatla ka mabati. Malomeaxê a dumele ba mo fe pholwana. Xo supa xoba ba tla bowa. Mosadi

4 tima-mollô kae le kae. Xa xo phapanô peeletšong bakeng sa mosadi wa kxoši le ba mofô, dikxomo tše yang xo nywala di êtwa pele ke ya kxadi. Xe ekaba motho xa a na xa malomeaxê, mosadi ya tšewang pele ke yêna tima mellô, ba tla no latêlana ka xo tšewa xa bôna.

Peeletšo e ka senywa ke xe eba u sa ba fe selô xe ba bexa tlala thšexo le tše byalo, le xôna ba tla xo laêla ba re re tla sela ka yêna. Xa xo kxonexe xo beêlêtsa batho ka nako e tee ba swanetše xo latêlana. Boxolo bya basadi bo ya ka xo beêlêtšwa xa bôna. Mosadi wa xa malomea motho xe a se a iša pholwana pele o šitwa xo ba e moxolo. Mosadi wa tsibišwa xe a ka se be yo moxolo.

Mmeêlêtši a ka êtêla mmeeletšwa. Mmeêlêtšwa xa a tsene xabô mmeeletši. Ba šitwa xo tlwaêlana ka xoba mola mosetsana a

mosetsana xa a mmitše ka lebisto, xa xo bolêlwa bakeng sa xaxe o no re, moxolwa mokêtê.

5 Mosetsana ya beêlêditšweng xa a na thšupô kapa phapanô le ba bang. Lehu la lesoxana xa le senye peêlêtšo ha e se la mosetsana, le xôna xo ka nyakêxa moya ntlo xe kwanô e le xôna, xe ba sa kwane batswadi ke xôna e ka senyêxang. Xe lesoxana le xana xo nyala mosetsana eo le laoletšweng yêna ba mo nyadiša moratho waxe, xe a se xona, ke xona xo senyêxang. Mosetsana xe a sa rate wa xapeletšwa, ba roma masoxana a mo iša ka kxang ba tšame ba mmêtha ba be ba mo tswalêlêlê le lesoxana ka ntlong.

Mosadi yo mong ba ile ba mo dia byalo a sa rate lesoxana leo. Babô ba re u swanetše xo ya, re lle dilô tša batho. Mafelelong o ile a ba a hlala a šetše a nee ngwana wa boxadi, ba bona xoba ba tla ba ba mmolaya ka diatla.

Xe ꞖꞖ peêlêtšo e senyexile tšohle tše nthšitšweng di a lefiwa. Xe lesoxana le thšabile le kxarebê, ba bo lesoxana ba roma motho xabo mothepa. Ba re nyakelang mono. Xe bao ba kwišiša, babo lesoxana ba tla nama ba nywala. Xe a mo tšea ka matla ke molato wa lefišwa a nthša kxomo mothepa a boêla xaê. Xe mmeêlêtši a ka senya kxarebê ya xaxe wa lefišwa a tse a nywala.

6 Taba tsa lenyalô di rêrwa ke batswadi, ke bôna ba bônang xe lesoxana le xotše. Lenyalo le šupa xore kapa le lokolla lesoxana le kxarebê xore ba phele xa mmôxô byale ka monna le mosadi. Ba dula xabo monna. Lenyalo le rêrwa ke metswalo ya bo banyadi. Batho ba nyalaneng xa ba tswanela xo tsêna ntlong e mphsa, eo ke ya masoxana. Ba tsêna xo eo e beng e tsenwa ke batswadi ba bôna. Bao ba ya ka xo ya mollô.

Dibyana tše swanetšeng xo jêla monyadi di tšwa le monyadiwa xa xabô le lônâ lešapelô le lexoxwa e le tše mphsa ka moka di rwele ke basadi ba xo tliša ngwetši.

Pele monyanya o se wa diwa meloko ka moka ya tsibiša, mme e mong le e mong o tla le mphô ya xaxe: kxomo, nku, pudi, dinwa, ditloo, mabêlê kapa kxoxo, ka moo ba ka xônang ka xôna. Bangwê ba tla le phafa tša mabyalwa mohla monyanya. Le ngaka ya lwapa e a tla xo tla xo ba thšireletša boloi. Babo mosetsana ba tseba ke sebaka xe se ile xo kxopêla, ke bôna ba lokollang mosetsana xo nyalwa.

Xo tšwa tswetši le seala, kxomo tše pedi mohla oo wa lenyalô.

7 Maxadi a iswa pele xo rêrwa lenyalô. Lesoxana xa le na polêlô tabeng tseo xa e se xe le ya kxarebeng. Ke ~~katx~~ taba tša ba baxolo. Monyanya o ba xôna le ditaô xabo mothepa le xabo lesoxana. Dikxomo xe di sa lekane, ba no boledišana tša kwano ba re re tla le phelela, re mothšidi wa lena, ke xore "Re tla no re se re se bônang ra tliša." Xe ba di xana ba tla tliša tše ding xo fihlêla ba di amoxêla.

Monyanya o binwa ka matšatši a mabedi. Monyadiwa boxadi o iswa ke basadi ba metswalô yabô: bo rakxadiaxê, mmaneaxê, mmamogolwaxe le basetsana ba bitšwang diphelexetši, bohle ke metswalô e kxaufsi, ba mo isa bošexo ba e na le ba xabo lesoxana ba tlileng xo beka ngwetši. Monna o ba tee ke theko tše pedi e leng sebaka. Ba tšama ba hlaba mekxoši ba sepela ba nanya. Xe ba batametšemotse wa xabo lesoxana ngwetši e le xare xa basadi ba xabô e ikhurumeditše e sa bonwe. Xe e tla tsêna ka ~~x~~ kxôrô ba nthša selô, sefêrô, monyakô wa ntlo, le xe a tla ikhurumolla. Dilô tšena di nthswa ke ba boxadi, ke tša ngwetši ena.

Ngwetši e swanetše xo hlompha ba boxadi ka moka le bana ba banyennyana.

8 O tsoxa e see kapele a šila apea, a fiêla lwapa xe e se yo moswa xa a sole, xo sola mmatswale kapa moxadibwaxê. Ngwetši xa e apee bošexo e swanetše xo dula e tlootše e kamile hlôôxô. Mešomô ya ka xaê e xafêlwa yôna, ke yêna mong a lwapa. Xa ma boikarabêlô le xe ba ka mo roxa ba boxadi. Mafsi a tletšwa moimana. Xa a tsene ferô se seng le se seng xe e se se ba mo lailang. Xe ba mo khurumotše xa a sa khuta..

Monyanya o ka hlokafala xe kxarebê e letšwe kapa xo nee leho xabô kapa boxadi, ba re "Wa khukhunthšwa " A ka dula xa xabô xe ba sa kxodiša babô ka xo nywala. Wa ba bêtêxa xa xabô, ba tloxe ba mo iše xola ba phethile xo nywala. Xe ba se ba phêtha ba ka phêtha ka mapexa a morodixê. Ba leloko ba swanetše xo thuša ka dikxomo, dipudi, dinku le mexoma kapa selêpê di be di nywala kxalê, le yôna mefsiri, dipheya, thsêlêtê ke ntho e mphsa.

Maxadi xa a abiwe ke a xo tšea dingwetši, baxatša ba kxaetšedi tsa xaxe. Le tataxwê a ka no tšea ka tšôna xe e le tše nthši.

- 9 Tataxo mothepa a ka se die ka ôna ka moo a ratang, xobane babo lesoxana ba na ba e tla xo a hlahloba mme ba swanetse xo tseba engwê le engwê mo e yang. Ba fiwa dimphô mohla ba nyalana, ba fiwa ke meloko le baxwera ba bôna. E mong le e mong o nthša ka moo a ka kxônang. Dineô ka moka tše fiwang mohla lenyalo ke tša banyadi.

Xo hlabya dikxomo, dipudi le dinku ka moo ba ka kxôang. Ke tša batswadi le meloko e ka kxonang xo thšw thuša, xaxolo ke tša batswadi. Badimo ba rêtwa mohla monyanya. Xo rêtwa baxoxo-xolo ba leloko xwa binwa dikoša ke thaka e mphsa. Ba fiwa maxôbê, dinuma, le mabyalwa ngwaxa wa khoora. Xo khêthwa bo rangwanêaxê le metswalô e leng kxaufsi kudu le banyadi, ke bôna baabi ba dijô tsa monyanay.

Mohla monyanya ba bina ba re: Mma o tlile tlala u ile ke tla ja makako, tlala u ile; ba re thšilô le lwala re tšere, ba tla šala ba eja lewa le mafsika. Monyalwa xa a hlahlobye, etšwe letheka le kara tše xae di le kxakala ba sa apare selô mmeleng. Mohla lenyalô xabo lesoxana ba namile ba tsêna ntlo e tee.

Molaodiši : Mmatšatši Tyale.

yo dilemô.

70

END. S. 407.